

Boznańska i inni

Na wystawie zostaną zaprezentowane trzy dzieła Olgi Boznańskiej ("Portret Władysława Syrewicza", "Martwa natura z laleczką" oraz "Róże"), a także prace Anny Andrzejewskiej, Iwony Demko, Doroty Herbik, Marka Herbika, Bartłomieja Jarmolińskiego, Roksany Kularskiej-Król, Julii Kurek, Roberta Kuśmirowskiego, Pawła Łyjaka, Krzysztofa Nowickiego, Marii Piątek, Pauliny Poczętej i Sławomira Tomana.

Olga Boznańska

Życie i twórczość Olgi Boznańskiej przypadły na czas, w którym dokonywały się duże zmiany w obszarze społecznym. Edukacja w szkolnictwie wyższym nie przewidywała studiów kobiet. Polskie artystki odbywały studia w prywatnych szkołach i pracowniach uznanych mistrzów rysunku, malarstwa i rzeźby.

Urodzona w 1865 roku w Krakowie Olga Boznańska naukę rysunku i malarstwa zaczynała w domowym zaciszu, pobierając prywatne lekcje u Józefa Siedleckiego i Kazimierza Pochwalskiego. Jej dalsze studia związane były z lekcjami malarstwa na Wyższych Kursach dla Kobiet Adriana Baranieckiego w Krakowie, w tzw. Baraneum.

Kolejnym etapem w życiu artystki były studia w Monachium, gdzie mieszkała w latach 1886-1897. Okres monachijski w twórczości artystki naznaczony był pierwszymi znakomitymi obrazami z przedstawieniami portretowymi osobowości ze sceny artystycznej tego miasta. Portret Paula Nauena przyniósł Oldze Boznańskiej złoty medal na wystawie w Kunstlerhaus w Wiedniu i srebrny medal na Powszechnej Wystawie Krajowej we Lwowie w 1894 roku. Od 1898 roku Olga Boznańska na stałe zamieszkała w Paryżu.

Artystka portretowała znane osobowości ze świata kultury i nauki. Jej mieszkanie i pracownia przy Boulevard du Montparnasse 49 były licznie odwiedzane przez gości z Polski. To właśnie tu Olga Boznańska przyjmowała Józefa Czapskiego, Marcina Samlickiego, Zofię Stryjeńską, Jerzego Waldorffa, Maję Berezowską, a na pianinie w jej pracowni grywał Artur Rubinstein.

Artystka kochała zwierzęta, legendą obrosła już historia myszy, które zamieszkiwały z nią w pracowni. Malowała przede wszystkim portrety, a także widoki z okna, martwą naturę i przedstawienia kwiatów.

Jednymi z najcenniejszych w twórczości artystki są wizerunki własne, pokazujące jej z mieniającą się z wiekiem twarz i sylwetkę, z charakterystycznymi głęboko osadzonymi brązowymi oczami i wysoko upiętym kokiem.

Powszechnie znane są dzieła Boznańskiej, które ukazują dzieci - „Dziewczynka z chryzantemami” i „Urodziny babuni” oraz autoportrety i obrazy, wśród których znajdują się portrety Paula Nauena, Józefa Czajkowskiego, Jadwigi z Sanguszków Sapieżyny, Feliksa Jasieńskiego, Heleny Chmielarczykowej, Henryka Sienkiewicza.

O swoich obrazach tak pisała: „[...] obrazy moje wspaniale wyglądają, bo są prawdą, są uczciwe, pańskie, nie ma w nich małostkowości, nie ma maniery, nie ma blagi. Są ciche i żywe i jak gdyby je lekka zasłona od patrzących dzieliła. Są w swojej własnej atmosferze”.

Olga Boznańska całe życie podporządkowała sztuce, stawiając na rozwój swojego malarstwa i karierę. To pierwsza polska artystka, która osiągnęła sukces, została zauważona i doceniona na forum międzynarodowym. Swoje prace prezentowała w wielu miejscach na świecie - rodzinnym Krakowie, Paryżu, Warszawie, Monachium, Berlinie, Nowym Jorku, Wiedniu, Pittsburghu, Chicago, Pradze, Brukseli, Lwowie, Barcelonie. Jej prace były dwukrotnie pokazywane również w pawilonie polskim na weneckim biennale.

Dwukrotnie została odznaczona najważniejszymi polskimi orderami: Krzyżem Oficerskim Orderu Polonia Restituta w 1924 roku i Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski w 1938 roku. Odcięta od polskich przyjaciół po wybuchu II wojny światowej zmarła w Paryżu w 1940 roku. O wielkości dzieł artystki pisano jako o polskim wkładzie w sztukę europejską.

Kurator wystawy: dr Bartłomiej Jarmoliński, dziekan kierunku grafika AHE w Łodzi

Planowane są oprowadzania kuratorskie w dniach 8 i 29 V w godzinach 14-16.